



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ**  
**ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ**  
**ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ**  
**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΡΗΤΗ»**

Ταχ. Δ/ση: Δ. Μποφώρ 7 - 71202 - Ηράκλειο  
 Πληρ.: Χρυσοβ. Ξυδιανός  
 Τηλ.: 2813404529  
 E-mail: vxidianos@mou.gr



**ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ**  
**Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο +**

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ηράκλειο, 31/07/2024

Α. Π.: οικ. 3929

**Θέμα:** Έγκριση του καταλόγου των Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων (FAQs) για τη  
**Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»** στο πλαίσιο του  
 Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 (Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2)

### Ο Περιφερειάρχης Κρήτης

Έχοντας υπόψη:

1. Το άρθρο 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα» που κυρώθηκε για το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ 98/Α/22-04-2005) που διατηρήθηκε σε ισχύ με την διάταξη του άρθρου 119 παρ.22 του ν. 4622/2019 (Α' 133).
2. Το Ν. 3852/2010 (Β' 87) «Νέα Αρχιτεκτονική της Διοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».
3. Τη με αριθμ. 39/2023 Απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Ηρακλείου, με την οποία επικυρώθηκαν τα αποτελέσματα των περιφερειακών εκλογών της 8ης Οκτωβρίου 2023 και ανακηρύχθηκαν ο Περιφερειάρχης και οι Περιφερειακοί Σύμβουλοι της Περιφέρειας Κρήτης.
4. Το εγκεκριμένο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή «Εταιρικό Σύμφωνο Περιφερειακής Ανάπτυξης 2021-2027», αρ. απόφασης C(2021)5617/29 Ιουλ 2021 (CCI2021EL16FFPA001).
5. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24<sup>ης</sup> Ιουνίου 2021 για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων.
6. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24<sup>ης</sup> Ιουνίου 2021 περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013.
7. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2023/2831 (OJ EL L 15.12.2023) της Επιτροπής της 13ης Δεκεμβρίου 2023 σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας.
8. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107, §.1 της Συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01).



9. Τη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων [Επίσημη Εφημερίδα L 124 της 20.05.2003].
10. Την αριθμ. C(2022) 6126 final/22-8-2022 Εκτελεστική Απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την έγκριση του Προγράμματος «Κρήτη» για στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ στο πλαίσιο του στόχου «Επενδύσεις στην απασχόληση και την ανάπτυξη» για την περιφέρεια Κρήτης στην Ελλάδα (CCI 2021EL16FFPR016), όπως ισχύει κάθε φορά.
11. Το Ν. 4914/2022 (Α' 61) «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας «Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.» και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει.
12. Το Ν. 4488/2017 «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου και λουπές ασφαλιστικές διατάξεις, ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων, δικαιώματα ατόμων με αναπηρίες και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 137Α/13-09-2017) και συγκεκριμένα τα άρθρα 39 & 40.
13. Το Π.Δ. 77/2023 (Α' 130) «Σύσταση Υπουργείου και μετονομασία Υπουργείων – Σύσταση, κατάργηση και μετονομασία Γενικών και Ειδικών Γραμματειών – Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων, θέσεων προσωπικού και εποπτευόμενων φορέων».
14. Το Π.Δ. 79/2023 (Α' 131) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».
15. Το Π.Δ. 82/2023 (Α' 139) «Μετονομασία Υπουργείου - Σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών - Μεταφορά αρμοδιοτήτων, υπηρεσιακών μονάδων και θέσεων προσωπικού - Τροποποίηση και συμπλήρωση του π.δ. 77/2023 (Α' 130) - Μεταβατικές διατάξεις.
16. Το Π.Δ. 142/2017 (Α' 181 «Οργανισμός Υπουργείου Οικονομικών», όπως ισχύει.
17. Το Π.Δ. 63/04-08-2020 (ΦΕΚ 156/Α/05.08.2020) «Σύσταση και κατάργηση Γενικών και Ειδικών Γραμματειών, μεταφορά αρμοδιοτήτων μεταξύ Γενικών Γραμματειών», και ειδικότερα το άρθρο 3.
18. Το Ν.4622/07-08-2019 (ΦΕΚ/Α/133/07.08.2019) «Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης».
19. Την Υπουργική Απόφαση με Α.Π. 93758/ΕΥΘΥ/13-10-2023 (ΦΕΚ 6036/Β/19-10-2023), για την «Τροποποίηση και αντικατάσταση της υπό στοιχεία 72962/ΕΥΘΥ/19-07-2022 απόφασης του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Αναδιάρθρωση της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης Προγράμματος "Κρήτη" 2021-2027 σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 65 του ν. 4914/2022 (Α' 61) και αντικατάσταση της υπό στοιχεία 32668/ΕΥΘΥ 326/23-3-2015 (Β' 716) υπουργικής απόφασης» (Β'3931)», όπως ισχύει.
20. Το από 29-06-2023 ηλεκτρονικό μήνυμα της ΕΥΘΥ με θέμα: «ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΣΔΕ 2021-2027 (Α' ΜΕΡΟΣ).
21. Τη με Α.Π. 110565/17-11-2022 (Β' 5958) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασία υποβολής και αξιολόγησης ενστάσεων επί των αποτελεσμάτων αξιολόγησης προτάσεων ένταξης στα Προγράμματα ΕΣΠΑ 2021-2027 [(ένσταση της παρ. 7 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022 (Α' 61))», όπως ισχύει.
22. Τη με Α.Π. 114947/29-11-2022 (Β' 6132) απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τα προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021 – 2027», όπως ισχύει.
23. Τη με Α.Π. 5483/20-01-2023 Κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών - Ανάπτυξης και Επενδύσεων «Διαδικασίες δημοσιονομικών διορθώσεων και αναζήτησης αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών στα Τομεακά και Περιφερειακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ 2021-2027» (ΦΕΚ 390/Β/30.01.2023).

24. Το Ν. 4557/2018 (Α' 139) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις», άρθρο 3 και 20, όπως ισχύει.
25. Τη με Α.Π. 86884/12-09-2022 εγκύκλιο της ΕΥΣΣΑ με θέμα: «Εγκύκλιος για την εξειδίκευση των Προγραμμάτων της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027».
26. Τη με Α.Π. 1895/15-4-2024 Απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης με την οποία εγκρίθηκε η εξειδίκευση της Δράσης 4.1.2 – Ενίσχυση κοινωνικών επιχειρήσεων.
27. Τη με Α.Π. 1906/16-4-2024 Απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης με την οποία εγκρίθηκε ο προγραμματισμός των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων.
28. Την με Α.Π. 99801/ΕΥΚΕ-ΧΕ 1162/27-10-2023 Εγκύκλιο της ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα «Οδηγίες προς φορείς που εμπλέκονται στη διαχείριση συγχρηματοδοτούμενων δράσεων κατά την προγραμματική περίοδο 2021-2027 αναφορικά με ζητήματα κρατικών ενισχύσεων».
29. Τη με Α.Π. οικ. 282/20-01-2023 Απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης με θέμα «Ορισμός του «ΕΦΕΠΑΕ» ως Ενδιάμεσου Φορέα του Προγράμματος «Κρήτη» 2021-2027 και ανάθεση καθηκόντων της Διαχειριστικής Αρχής Περιφέρειας Κρήτης για τη διαχείριση Δράσεων/Πράξεων Κρατικών Ενισχύσεων».
30. Το Ν.4430/2016 «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 205/31-10-2016), όπως ισχύει.
31. Την αριθμ. 61621/Δ5.2643 Απόφαση «Τήρηση και λειτουργία του Γενικού Μητρώου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας του ν. 4430/2016 (ΦΕΚ 205/Α/31.10.2016) «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 56/Β/18.01.2017) της Αναπληρώτριας Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, όπως ισχύει.
32. Τη με Α.Π. 2031/23-04-2024 Απόφαση Έγκρισης μέσω της 7<sup>ης</sup> Γραπτής Διαδικασίας της μεθοδολογίας αξιολόγησης και των κριτηρίων επιλογής πράξεων του Προγράμματος «Κρήτη» 2021-2027, με την οποία εγκρίθηκαν η εξειδίκευση, η μεθοδολογία αξιολόγησης και τα κριτήρια επιλογής της δράσης.
33. Το με Α.Π οικ. 1852/12.04.2024 έγγραφο της ΕΥΔ Προγράμματος «Κρήτη» 2021-2027 προς την ΕΥΚΕ-ΧΕ με θέμα: «Σύμφωνη Γνώμη για την έκδοση Πρόσκλησης Κρατικών Ενισχύσεων στο πλαίσιο του Προγράμματος «Κρήτη» 2021-2027, για την Δράση 4.1.2 – Ενίσχυση κοινωνικών επιχειρήσεων ».
34. Το με Α.Π. Α.Π. 8196/ΕΥΚΕ-ΧΕ 474/29-04-2024 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Επενδύσεων και ΕΣΠΑ, Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων & Χρηματοδοτικών Εργαλείων με θέμα: «Διατύπωση γνώμης επί της Πρόσκλησης του Προγράμματος «Κρήτη» 2021-2027, για την Δράση 4.1.2 – Ενίσχυση κοινωνικών επιχειρήσεων».
35. Τη με Α.Π 2572/27-05-2024 εισήγηση της ΕΥΔ Προγράμματος «Κρήτη».
36. Τη με Α.Π. οικ. 2654/29-05-2024 Απόφαση του Περιφερειάρχη Κρήτης με θέμα «Πρόσκληση υποβολής αιτήσεων χρηματοδότησης για την Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων» στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027», Κωδικός Πρόσκλησης: CRETE\_4.1.2.
37. Την με Α.Π. 3917/31-07-2024 εισήγηση της ΕΥΔ Προγράμματος «Κρήτη» για την έγκριση του καταλόγου των Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων (FAQs) για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων» στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 (Κωδ. Πρόσκλησης: CRETE\_4.1.2).

## ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΜΕ

1. Την έγκριση του συνημμένου **καταλόγου των Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων (FAQs) για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»** στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 (Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2), με σκοπό την αποσαφήνιση και διευκρίνιση σημείων της Αναλυτικής Πρόσκλησης της Δράσης και των Παραρτημάτων αυτής.
2. Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στο πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και στις ιστοσελίδες της ΕΥΔ Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» ([www.pepkritis.gr](http://www.pepkritis.gr)), του ΕΣΠΑ ([www.espa.gr](http://www.espa.gr)) και του Ε.Φ. (ΕΦΕΠΑΕ) ([www.efepae.gr](http://www.efepae.gr) και <https://ank.gr>).

Ο Περιφερειάρχης Κρήτης

### Συνημμένα:

- Κατάλογος Συχνών Ερωτήσεων - Απαντήσεων για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»

Σταύρος Αρναουτάκης

### Εσωτερική Διανομή

Προϊστ. Μονάδας Α1, Α2, Β1, Β2, Γ

### Κοινοποίηση:

- Γραφείο Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Επενδύσεων & ΕΣΠΑ,
- Ειδική Υπηρεσία Θεσμικής Υποστήριξης και Πληροφοριακών Συστημάτων (ΕΥΘΥΠΣ)
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού του Σχεδιασμού, της Αξιολόγησης και της Εφαρμογής (ΕΥΣΣΑΕ)
- Ειδική Υπηρεσία Κρατικών Ενισχύσεων και Χρηματοδοτικών Εργαλείων (ΕΥΚΕ-ΧΕ),
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ+ (ΕΥΣΕΚΤ),
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού των Περιφερειακών Προγραμμάτων (ΕΥΣΠεΠ),
- Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πιστοποίησης και Εξακρίβωσης Συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων,
- ΜΟΔ, Τομέας Εφαρμογών Πληροφορικής και Ψηφιακής Τεχνολογίας,
- ΕΦΕΠΑΕ / ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΚΡΗΤΗΣ



Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»  
στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 – Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις (FAQs)  
για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»  
στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027  
(Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2)**

**1. Ερώτηση :** Ποια θεωρείται ως η ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας των δαπανών μιας υποβληθείσας πρότασης στο πλαίσιο της Δράσης;

**Απάντηση :** Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία έκδοσης της πρόσκλησης της Δράσης, δηλαδή η 29<sup>η</sup>/05/2024. Δαπάνες που έχουν συντελεστεί σε προγενέστερη χρονική περίοδο κρίνονται ως μη επιλέξιμες και αφαιρούνται από τον επιχορηγούμενο προϋπολογισμό του επενδυτικού σχεδίου. Η έναρξη της υλοποίησης μιας πράξης πριν την Απόφαση Έγκρισης των Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης γίνεται με αποκλειστική ευθύνη της επιχείρησης που υποβάλλει την πρόταση.

**2. Ερώτηση :** Μία επιχείρηση η οποία έχει έδρα σε Περιφερειακή Ενότητα εκτός της Περιφέρειας Κρήτης (π.χ. Π.Ε. Αττικής) μπορεί να υποβάλει Επενδυτικό Σχέδιο στην εν λόγω πρόσκληση με Ίδρυση Υποκαταστήματος στην Περιφέρεια Κρήτης, στο οποίο και θα πραγματοποιηθεί το σύνολο των δαπανών του Επενδυτικού Σχεδίου;

**Απάντηση :**

1. Σύμφωνα με το Κεφάλαιο 2 της πρόσκλησης της δράσης: «Οι Δικαιούχοι πρέπει να δραστηριοποιούνται ή να δραστηριοποιηθούν και να διαθέτουν έδρα καθώς και εγκατάσταση εντός της Περιφέρειας Κρήτης στην οποία θα υλοποιηθεί η επενδυτική πρόταση.»
2. Σύμφωνα με το Κεφάλαιο 4 της πρόσκλησης της δράσης: «Ως «Δικαιούχος» χαρακτηρίζεται το νομικό πρόσωπο, που έχει (ή θα έχει σε περίπτωση υπό σύσταση φορέα) έδρα καθώς και εγκατάσταση στην Περιφέρεια Κρήτης, εκπληρώνει την υποχρέωση ως φορέας Κ.ΑΛ.Ο σύμφωνα με το Ν. 4430/2016, υποβάλλει την πρόταση, εκπληρώνοντας τον ορισμό και τις προϋποθέσεις της Μικρής ή πολύ μικρής Επιχείρησης και φέρει την ευθύνη έναντι της ΕΥΔ Προγράμματος «Κρήτη» για την καλή εκτέλεση του έργου.»

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι μόνο οι προτάσεις φορέων Κ.ΑΛ.Ο που διαθέτουν έδρα και εγκατάσταση/εις στην Περιφέρεια Κρήτης, είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση στο πλαίσιο της πρόσκλησης. Φορέας Κ.ΑΛ.Ο με έδρα εκτός της Περιφέρειας Κρήτης και υποκατάστημα στην Περιφέρεια Κρήτης δε χρηματοδοτείται στο πλαίσιο της εν λόγω πρόσκλησης.

**3. Ερώτηση :** Μια επιχείρηση η οποία έχει συσταθεί με έδρα κατοικία στην Περιφέρεια Αττικής, μπορεί να υλοποιήσει Επενδυτικό Σχέδιο στην εν λόγω Δράση, αφού πρώτα κάνει έναρξη με επαγγελματική έδρα, στην Περιφέρεια Κρήτης, όπου και θα υλοποιήσει το Επενδυτικό Σχέδιο;

**Απάντηση :** Τυπική προϋπόθεση για την επιλεξιμότητα ενός επενδυτικού σχεδίου στο πλαίσιο της δράσης σύμφωνα με όσα αναφέρονται στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης (όπως αναλύθηκαν στην απάντηση της ερώτησης α/α 2) είναι «Οι Δικαιούχοι πρέπει να δραστηριοποιούνται ή να δραστηριοποιηθούν και να διαθέτουν έδρα καθώς και εγκατάσταση εντός της Περιφέρειας Κρήτης στην οποία θα υλοποιηθεί η επενδυτική πρόταση». Κατά την αξιολόγηση της αίτησης χρηματοδότησης



**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»**  
στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 – Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2

εξετάζονται εάν πληρούνται στο σύνολο τους οι προϋποθέσεις συμμετοχής που ορίζονται στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης (έλεγχος επιλεξιμότητας).

**4. Ερώτηση :** Η πρόσκληση αναφέρει : «Επιδότηση μισθολογικού και ασφαλιστικού κόστους νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού κατάλληλων ικανοτήτων για την προώθηση του επιχειρηματικού σχεδίου μέχρι 18 ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης ανά εργαζόμενο. Το επιλέξιμο ποσό είναι το ελάχιστο νόμιμο συνολικό κόστος μισθοδοσίας που ανάγεται σε δώδεκα (12) ανθρωπομήνες πλήρους μισθωτής απασχόλησης. Αυτό σημαίνει ότι το διάστημα που επιδοτείται είναι 12 ή 18 μήνες X τον κατώτατο μισθό;

**Απάντηση :** Το πρόγραμμα δίνει τη δυνατότητα επιχορήγησης μέχρι 18 ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης ανά εργαζόμενο (επιχορηγούμενο διάστημα). Το επιλέξιμο ποσό, δηλαδή το ποσό που καλύπτεται από τη δράση και μπορεί να αιτηθεί ο δυνητικός δικαιούχος είναι το ελάχιστο νόμιμο συνολικό κόστος μισθοδοσίας που ανάγεται σε δώδεκα (12) ανθρωπομήνες πλήρους μισθωτής απασχόλησης.

**Αριθμητικό παράδειγμα (ενδεικτικό).**

Υποθέτουμε ότι το ελάχιστο νόμιμο συνολικό κόστος μισθοδοσίας δώδεκα (12) ανθρωπομηνών πλήρους μισθωτής απασχόλησης, για έναν εργαζόμενο, είναι 14.400 ευρώ, δηλαδή, 1.200 ευρώ/μήνα. Για τους 18 ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης (μέγιστο επιλέξιμο χρονικό διάστημα ανά εργαζόμενο στο πρόγραμμα) το επιχορηγούμενο μισθολογικό και ασφαλιστικό κόστος υπολογίζεται ως :  $18 \times 1.200 = 21.600$  ευρώ, με την προϋπόθεση ότι εκπληρώνονται όλοι οι υπόλοιποι όροι που τίθενται στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης.

*Σημείωση :* Το συνολικό κόστος μισθοδοσίας των δώδεκα (12) ανθρωπομηνών πλήρους μισθωτής απασχόλησης έχει υπολογιστεί λαμβάνοντας υπόψη ότι για τον ιδιωτικό τομέα ισχύουν οι 14 καταβολές του μισθού σε ετήσια βάση.

**5. Ερώτηση :** Οι δεκαοχτώ (18) ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης της νέας θέσης εργασίας (αξιολογούμενο και βαθμολογούμενο κριτήριο) δύνανται να καλύπτονται αθροιστικά και από αντίστοιχους (18) μήνες μερικής απασχόλησης υπό τον όρο ότι αφορούν το ίδιο συνεχόμενο διάστημα και καλύπτουν τις ανάγκες της ίδιας θέσης εργασίας [π.χ. 2 εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης (4 ωρών) που θα εργαστούν για διάστημα 18 μηνών για την ίδια θέση εργασίας (συμπληρωματικά και όχι παράλληλα)]. Αυτό σημαίνει ότι δεν μπορούν να εργάζονται στο ίδιο ωράριο;

**Απάντηση :** Οι εργαζόμενοι που καλύπτουν μια θέση εργασίας δεν μπορούν να εργάζονται στο ίδιο ωράριο αλλά σε συμπληρωματικά ωράρια (π.χ. 09:00 - 13:00 και 13:00 - 17:00) εντός της ίδιας ημέρας ώστε να καλυφθεί η προϋπόθεση ότι η μερική απασχόληση των 18 μηνών (π.χ. δύο εργαζομένων) αθροίζει σε 18 ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης.

**Παράδειγμα :**

Μία θέση εργασίας αφορά σε «υπάλληλο γραφείου». Η θέση αυτή μπορεί να καλυφθεί για 18 μήνες είτε από έναν υπάλληλο πλήρους απασχόλησης μισθωτής εργασίας, ο οποίος θα εργάζεται ενδεικτικά 09:00 – 17:00 είτε από δύο υπαλλήλους μερικής απασχόλησης μισθωτής εργασίας (π.χ. 4 ώρες έκαστος) όπου θα εργάζονται με συμπληρωματικό ωράριο(π.χ. 09:00-13:00 και 13:00 – 17:00).

**Προσοχή!**

Μια θέση εργασίας που αφορά σε τυπική προϋπόθεση ή αξιολογούμενο κριτήριο στην πρόταση δε μπορεί να καλυφθεί από δύο εργαζόμενους διαφορετικού αντικειμένου π.χ. 4 ώρες από έναν

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»**  
στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 – Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2

υπάλληλο γραφείου και 4 ώρες από έναν υπάλληλο καθαριότητας, καθώς δεν καλύπτουν ανάγκες της ίδιας θέσης εργασίας.

**6. Ερώτηση :** Σχετικά με την επαγγελματική εμπειρία, λαμβάνεται υπόψη και η επαγγελματική εμπειρία του μέλους το οποίο συμμετέχει (π.χ. ήδη 8 έτη) στην επιχείρηση που θα υποβάλει αίτηση επιδότησης;

**Απάντηση :** Λαμβάνεται υπόψη η επαγγελματική εμπειρία (συναφής με τον ΚΑΔ δραστηριότητας του επιχειρηματικού σχεδίου) κάθε μέλους που μπορεί να πιστοποιηθεί με τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο Παράρτημα ΙΙ της πρόσκλησης της δράσης και συγκεκριμένα :

- Ένσημα (ΙΚΑ, ΕΦΚΑ, ΗΔΙΚΑ, Σύστημα ΑΤΛΑΣ) ή/και βεβαιώσεις ασφαλιστικού φορέα στην οποία να αναγράφεται η ειδικότητα και η διάρκεια ασφάλισης του μέλους.
- Σε περίπτωση συμμετοχής νομικών προσώπων στην εταιρική/μετοχική σύνθεση της επιχείρησης, να υποβληθούν προσωποποιημένη πληροφόρηση από το gsis.gr και τα αντίστοιχα έντυπα Ε3

Επιπλέον μπορεί να προσκομισθεί οποιοδήποτε άλλο στοιχείο τεκμηριώνει την δηλωθείσα επαγγελματική εμπειρία (όπως βεβαιώσεις των τυχόν εργοδοτών για το χρονικό διάστημα και την ειδικότητα της απασχόλησης με το γνήσιο της υπογραφής ή ψηφιακή υπογραφή ή από gov.gr).

Η συμμετοχή ενός μέλους στον φορέα χωρίς να υπάρχει σχέση εξαρτημένης εργασίας με τον φορέα ή η προσφορά εθελοντικής εργασίας στο φορέα από μέλος του δεν αποτελεί επαγγελματική εμπειρία που λαμβάνεται υπόψη στην αξιολόγηση του σχετικού κριτηρίου της δράσης που αφορά στην ύπαρξη επαγγελματικής εμπειρίας με συνάφεια με τον ΚΑΔ του επιχειρηματικού σχεδίου, καθώς δεν δύναται να προσκομίσει τα ανωτέρω δικαιολογητικά. Επαγγελματική εμπειρία μέλους του φορέα από άλλη δραστηριότητα (εκτός φορέα) που δύναται να αποδειχθεί με τα ανωτέρω δικαιολογητικά λαμβάνεται υπόψη εφόσον αυτή έχει συνάφεια με τον ΚΑΔ του επιχειρηματικού σχεδίου.

**7. Ερώτηση :** Εάν επισυναφθεί στο ΟΠΣΚΕ δικαιολογητικό υποβολής σε διαφορετική κατηγορία δικαιολογητικών από αυτή που ορίζεται στο πληροφοριακό κείμενο του ΟΠΣΚΕ τότε το δικαιολογητικό δεν θα λαμβάνεται υπόψη στην αξιολόγηση;

**Απάντηση :** Οι κατηγορίες δικαιολογητικών που έχουν οριστεί στην καρτέλα του ΟΠΣΚΕ «Δικαιολογητικά Δικαιούχων» με την σχετική επεξήγηση, έχουν δημιουργηθεί προς υποβολή των δικαιούχων για την ορθή υποβολή και ταξινόμηση των δικαιολογητικών υποβολής. Εφόσον ένα απαιτούμενο δικαιολογητικό υποβολής έχει επισυναφθεί στην οριστική αίτηση υποβολής αλλά σε λανθασμένη κατηγορία, εφόσον είναι έγκυρο, θα λαμβάνεται κανονικά υπόψη στην αξιολόγηση της αίτησης.

Οι Δικαιούχοι φέρουν την αποκλειστική και ακέραια ευθύνη στις πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής αίτησης χρηματοδότησης (καταχωρήσεις στο ΟΠΣΚΕ & καταχωρήσεις στις Εθνικές Βάσεις Δεδομένων που αντλούνται διαλειτουργικά), καθώς και την ευθύνη εμπρόθεσμης υποβολής.

Η διαδικασία υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης περιγράφεται αναλυτικά στα Κεφάλαια 8 και 9 της πρόσκλησης της δράσης.

**8. Ερώτηση :** Στο πεδίο 6.1 του οδηγού αναφέρεται ως επιλέξιμη δαπάνη το "01.09 Πλήρες Μισθολογικό Κόστος Νεοπροσλαμβανόμενου Προσωπικού ΕΚΤ + (ανέργου εγγεγραμμένου στη ΔΥΠΑ)" καθώς και το "01.10 Πλήρες Μισθολογικό Κόστος Υφιστάμενου Προσωπικού". Απ' ότι φαίνεται

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»**  
στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 – Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2

μιλάμε για πρόσληψη κατ' ελάχιστον ενός ατόμου το οποίο δύναται να επιδοτηθεί έως 18 μήνες χωρίς να αποκλείεται η πρόσληψη δεύτερου εργαζομένου; Επίσης σε περίπτωση πρόσληψης μόνο ενός νέου υπαλλήλου, θα μπορεί να καλυφθεί και το κόστος ενός υφιστάμενου (με την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι επισημάνσεις της σελίδας 25 και 26 του οδηγού);

**Απάντηση :** Η δημιουργία μίας νέας θέσης εργασίας που να αντιστοιχεί σε δεκαοχτώ (18) ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης μισθωτής εργασίας αποτελεί βασική προϋπόθεση (υποχρέωση) για να θεωρηθεί επιλέξιμη η πράξη. Αν η προϋπόθεση αυτή δεν ικανοποιηθεί τότε η πράξη θα οδηγηθεί σε απένταξη.

Κατά την ολοκλήρωση της πράξης ο φορέας Κ.ΑΛ.Ο θα πρέπει να αποδείξει ότι δημιουργήθηκε μία νέα θέση εργασίας που αντιστοιχεί σε δεκαοχτώ (18) ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης μισθωτής εργασίας ανεξάρτητα εάν αυτή έχει επιδοτηθεί εν μέρει ή εν συνόλω από το πρόγραμμα.

Η πρόσκληση δεν αποκλείει την πρόσληψη δεύτερου ή και περισσότερων εργαζομένων. Η μισθοδοσία αυτών καθίσταται επιλέξιμη εφόσον τηρούνται οι όροι που τίθενται στην αναλυτική πρόσκληση.

Το κόστος του υφιστάμενου προσωπικού (δηλαδή του προσωπικού που έχει προσληφθεί πριν τις 29/05/2024) είναι επιλέξιμο από τη δράση στην υποκατηγορία δαπάνης 01.10 «Πλήρης Μισθολογικό Κόστος Υφιστάμενου Προσωπικού» για διάστημα που αφορά την περίοδο επιλεξιμότητας της δράσης και εφόσον πληρούνται όλοι οι όροι που περιγράφονται στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης.

**9. Ερώτηση :** Μπορεί να προσληφθεί ως νέος εργαζόμενος κάποιος ο οποίος είχε εργαστεί στο παρελθόν στην κοινωνική επιχείρηση για **δύο (2) μόνο μήνες** και από την αποχώρηση του έχουν περάσει ήδη δύο (2) χρόνια;

**Απάντηση :** Όχι, ο νεοπροσλαμβανόμενος εργαζόμενος πρέπει να είναι άνεργος, εγγεγραμμένος στην ΔΥΠΑ πριν την πρόσληψή του και δε θα πρέπει να έχει προηγούμενη σχέση εργασίας με την επιχείρηση/φορέα Κ.ΑΛ.Ο.

**10. Ερώτηση :** Στην περίπτωση Αστικού Μη Κερδοσκοπικού Συνεταιρισμού (Καταναλωτικός Συνεταιρισμός) εγγεγραμμένου ήδη στο μητρώο Κ.ΑΛ.Ο, ο οποίος διέπετε από τις διατάξεις του Ν. 1667/1986 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει μέχρι σήμερα και ο οποίος αριθμεί 450 μέλη και 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο, ως συνδεδεμένες επιχειρήσεις νοούνται οι τυχόν επιχειρήσεις όλων των εγγεγραμμένων μελών ή μόνο αυτών του Διοικητικού Συμβουλίου; Σε περίπτωση που ισχύσει το πρώτο είναι λογικό ο συνεταιρισμός να αποκλειστεί de facto από το πρόγραμμα λόγω της δυσχέρειας συλλογής των απαιτούμενων δικαιολογητικών.

**Απάντηση :** Στο Παράρτημα V : Ορισμός ΜΜΕ της πρόσκλησης της δράσης και συγκεκριμένα στο άρθρο 3 παρέχεται ο ορισμός των «συνεργαζόμενων επιχειρήσεων» και ο ορισμός των «συνδεδεμένων επιχειρήσεων».

Κάθε δυνητικός δικαιούχος λαμβάνοντας υπόψη τους σχετικούς ορισμούς κρίνει εάν προκύπτει ότι η επιχείρηση/φορέας του είναι συνεργαζόμενη/συνδεδεμένη ή ανεξάρτητη επιχείρηση και ως εκ τούτου εάν προκύπτει η υποχρέωση προσκόμισης των απαιτούμενων δικαιολογητικών για συνδεδεμένες / συνεργαζόμενες επιχειρήσεις.



**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»**  
στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 – Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2

**11. Ερώτηση :** Στην περίπτωση που η αμοιβή του υφιστάμενου ή νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού υπερβαίνει το ελάχιστο νόμιμο κόστος μισθοδοσίας, το επιλέξιμο ποσό του μισθολογικού και ασφαλιστικού κόστους, θα είναι το πραγματικό κόστος της μισθοδοσίας ή τον ελάχιστο νόμιμο κόστος μισθοδοσίας;

**Απάντηση :** Στη δράση ως επιλέξιμη δαπάνη προβλέπεται η επιδότηση μισθολογικού και ασφαλιστικού κόστους νεοπροσλαμβανόμενου / υφιστάμενου προσωπικού κατάλληλων ικανοτήτων για την προώθηση του επιχειρηματικού σχεδίου μέχρι 18 ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης ανά εργαζόμενο. Το επιλέξιμο ποσό είναι το ελάχιστο νόμιμο συνολικό κόστος μισθοδοσίας που ανάγεται σε δώδεκα (12) ανθρωπομήνες πλήρους μισθωτής απασχόλησης.

Σε περίπτωση που το κόστος της μισθοδοσίας του εργαζομένου υπερβαίνει το ελάχιστο νόμιμο κόστος μισθοδοσίας η διαφορά δεν είναι επιχορηγούμενη από το πρόγραμμα και καλύπτεται από ίδια συμμετοχή του δικαιούχου.

**12. Ερώτηση :** Στους 18 ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης ανά εργαζόμενο, επιδοτούνται οι 12 μήνες απασχόλησης; Επίσης, όταν η απασχόληση είναι σε διάρκεια μικρότερη των 12 μηνών, το πρόγραμμα επιδοτεί το κόστος μισθοδοσίας στους αντίστοιχους μήνες;

**Απάντηση :** Στους 18 ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης ανά εργαζόμενο, δύνανται να επιδοτηθούν και οι 18 μήνες απασχόλησης, εφόσον πληρούνται και οι λοιποί όροι της δράσης, λαμβάνοντας υπόψη ότι «Το επιλέξιμο ποσό είναι το ελάχιστο νόμιμο συνολικό κόστος μισθοδοσίας που ανάγεται σε δώδεκα (12) ανθρωπομήνες πλήρους μισθωτής απασχόλησης». (Δείτε την απάντηση της ερώτησης α/α 4 σχετικά).

Όταν η απασχόληση διαρκεί λιγότερο από 18 μήνες απασχόλησης, το κόστος μισθοδοσίας στους αντίστοιχους μήνες χρηματοδοτείται, εφόσον εκπληρώνονται οι όροι της πρόσκλησης της δράσης καθώς και τα κριτήρια αξιολόγησης αυτής

**Ενδεικτικό παράδειγμα :**

Φορέας που θα δημιουργήσει μία νέα θέση εργασίας 18 ανθρωπομηνών πλήρους απασχόλησης μισθωτής εργασίας (τυπική προϋπόθεση δράσης) δύναται κατά τη διάρκεια υλοποίησης του επενδυτικού σχεδίου (εφόσον το έχει συμπεριλάβει στην αίτηση χρηματοδότησης που υπέβαλλε) να επιχορηγηθεί επίσης για νεοπροσλαμβανόμενο προσωπικό για 6 ανθρωπομήνες πλήρους μισθωτής απασχόλησης εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στην πρόσκληση της δράσης.

**13. Ερώτηση :** Στο πλαίσιο υλοποίησης της δράσης μπορεί να προσληφθεί και να επιχορηγηθεί στον φορέα Κ.Α.Λ.Ο νεοπροσλαμβανόμενος εργαζόμενος (άνεργος εγγεγραμμένος στη ΔΥΠΑ πριν την πρόσληψή του) και να απασχοληθεί για 5 μήνες ανθρωπομήνες μερικής απασχόλησης;

**Απάντηση :** Εφόσον ο φορέας Κ.Α.Λ.Ο τηρεί όλες τις τυπικές προϋποθέσεις της δράσης και μεταξύ αυτών ότι θα δημιουργηθεί μία νέα θέση εργασίας που να αντιστοιχεί σε δεκαοχτώ (18) ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης μισθωτής εργασίας, δύναται πέραν αυτής της θέσης (τυπική προϋπόθεση) να επιχορηγηθεί και για θέση/εις εργασίας μικρότερης διάρκειας (π.χ. 5 ανθρωπομήνες μερικής απασχόλησης) υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι όροι της δράσης που αφορούν στην επιλεξιμότητα της σχετικής δαπάνης.

**14. Ερώτηση :** Ποιες άλλες δαπάνες επιδοτούνται στο πρόγραμμα; Επιδοτούνται μόνο λειτουργικές δαπάνες ή μπορεί να επιδοτηθεί και εξοπλισμός; Αναφέρομαι κυρίως στις συντομογραφία κ.α., καθώς



**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»**  
στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 – Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2

στη παρένθεση περιλαμβάνονται δαπάνες οι οποίες δεν είναι λειτουργικές, όπως προβολή και δικτύωση και για τις οποίες δεν είμαστε υπόχρεοι να υποβληθούν δικαιολογητικά.

**Απάντηση :** Η υποκατηγορία 10.1 ( Ενιαίος Συντελεστής Υπολογισμού Επιλέξιμων Δαπανών Έργου) αφορά σε λοιπές άμεσες και έμμεσες για την υλοποίηση της πράξης δαπάνες, που υπολογίζονται σύμφωνα με τη μέθοδο απλοποιημένου κόστους στο 40% του αθροίσματος των δαπανών της κατηγορίας 01 (υποκατηγορίες 01.09 + 01.10).

Για τη συγκεκριμένη κατηγορία δαπάνης δεν απαιτείται η προσκόμιση επιπλέον δικαιολογητικών.

**15. Ερώτηση :** Στις επιλέξιμες δαπάνες περιλαμβάνεται το πλήρες μισθολογικό κόστος νεοπροσλαμβανόμενου προσωπικού (άνεργου εγγεγραμμένου στη ΔΥΠΑ). Η εγγραφή του ανέργου στη ΔΥΠΑ θα έπρεπε να έχει γίνει πριν τη προκήρυξη της πρόσκλησης ή μπορεί να γίνει πριν την υποβολή της πρότασης;

**Απάντηση :** Ο νεοπροσλαμβανόμενος εργαζόμενος πρέπει να είναι άνεργος, εγγεγραμμένος στην ΔΥΠΑ πριν την πρόσληψή του και δε θα πρέπει να έχει προηγούμενη σχέση εργασίας με την επιχείρηση/φορέα Κ.Α.Λ.Ο.

**16. Ερώτηση :** Αναφορικά με τα λειτουργικά έξοδα, δεδομένου ότι αυτή τη στιγμή η ΚΟΙΝΣΕΠ συστεγάζεται με άλλη επιχείρηση επιτρέπεται η συστέγαση και εάν απαιτείται αυτοτελής επαγγελματικός χώρος αυτό πρέπει να γίνει πριν ή μετά την έγκριση της υποβολής μας;

**Απάντηση :** Προϋπόθεση για την ενίσχυση των δικαιούχων (Δικαιούχοι Α & Β) της Δράσης είναι η οργάνωση της δραστηριότητας σε αυτοτελή επαγγελματικό χώρο.

Ως εκ τούτου το επιχειρηματικό τους σχέδιο θα πρέπει να υλοποιηθεί σε χώρο διαφορετικό από αυτόν της κατοικίας τους (κύριας ή δευτερεύουσας). Σημειώνεται ότι στο έντυπο υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης μπορεί να δηλωθεί η τωρινή εγκατάσταση εφόσον πρόκειται για υφιστάμενη επιχείρηση. Εφόσον όμως εγκριθεί το επιχειρηματικό σχέδιο το αργότερο μέχρι την ημερομηνία της πρώτης πληρωμής, ο δικαιούχος θα πρέπει να έχει κάνει μεταβολή της εγκατάστασής του, μεταφέροντας αυτή σε αυτοτελή επαγγελματικό χώρο. (Ως αυτοτελής επαγγελματικός χώρος ορίζεται ο χώρος που αποτελεί χωριστή ιδιοκτησία, διαθέτει δικές του παροχές κοινής ωφέλειας (π.χ. ηλεκτρισμού) και δεν χρησιμοποιείται με οποιοδήποτε τρόπο ως κατοικία (κύρια ή δευτερεύουσα). Στις περιπτώσεις που λόγω της φύσης του αντικειμένου εργασίας δεν απαιτείται σταθερός επαγγελματικός χώρος, δίνεται η δυνατότητα χρήσης hub ή επιχειρηματικής θερμοκοιτίδας.

Δεν επιτρέπεται η συστέγαση επιχειρήσεων. Με τον όρο συστέγαση νοείται η εγκατάσταση του Δικαιούχου σε ίδιο, μη διακριτό χώρο με άλλη επιχείρηση. Στην περίπτωση των ΚΟΙΝΣΕΠ ένταξης δίνεται η δυνατότητα συστέγασης με συναφή σύλλογο ή σωματείο, εφόσον υπάρχει σχετική πράξη παραχώρησης χώρου και προσδιορίζεται με σαφήνεια το ποσοστό (%) των εξόδων το οποίο αφορά στην ΚΟΙΝΣΕΠ.

Οι δυνητικοί δικαιούχοι θα πρέπει να μην συστεγάζονται καθ' όλη την διάρκεια υλοποίηση της πράξης.

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»**  
στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 – Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2

**17. Ερώτηση :** Μπορεί να συναφθεί ενοικιαστήριο με μέλος της ΚΟΙΝΣΕΠ και να ενταχθεί το έξοδο στις επιχορηγούμενες δαπάνες ενοικίου;

**Απάντηση :** Δεν υφίσταται σχετικός περιορισμός για τα μέλη ενός φορέα. Σε κάθε περίπτωση ο χώρος/τόπος υλοποίησης πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην πρόσκληση της δράσης. Επιπλέον επισημαίνεται ότι για την υποκατηγορία δαπάνης 10.1 «Ενιαίος Συντελεστής Υπολογισμού Επιλέξιμων Δαπανών Έργου» δεν απαιτείται η προσκόμιση επιπλέον δικαιολογητικών.

**18. Ερώτηση :** Θα μπορούσαν τα μέλη μιας υφιστάμενης ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. να ιδρύσουν νέα ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. με διαφορετικό αντικείμενο εργασίας;

**Απάντηση :** Στην πρόσκληση της δράσης για τους υπό σύσταση φορείς (Κεφάλαιο 4) ορίζεται ότι :

α/α 13. Κάθε επιλέξιμο φυσικό / νομικό πρόσωπο μπορεί να συμμετέχει στην υποβολή μίας και μόνο αίτησης χρηματοδότησης επιχειρηματικού σχεδίου, επί ποινής απόρριψης όλων των τυχόν υποβληθεισών αιτήσεων.

α/α 14. Στην περίπτωση που ο υπό σύσταση φορέας Κ.ΑΛ.Ο. θα λάβει τη νομική μορφή της Κοιν.Σ.Επ. τότε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο συμμετέχει στην υπό σύσταση Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να είναι μέλος και άλλης Κοιν.Σ.Επ. με ίδια δραστηριότητα.

Συνεπώς, εφόσον διαπιστωθεί ότι μία υφιστάμενη ΚΟΙΝ.Σ.Ε.Π έχει υποβάλει αίτηση στη δράση και μέλος ή μέλη αυτής έχουν υποβάλει πρόταση για ίδρυση νέας ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ όλες οι υποβληθείσες προτάσεις θα απορριφθούν.

Στο Παράρτημα ΙΧ και συγκεκριμένα στην Γ.2 Υπεύθυνη Δήλωση Δικαιούχου (Υπό Σύσταση Φορείς Κ.ΑΛ.Ο) μεταξύ άλλων δηλώνεται ότι :

11. Τα μέλη του υπό σύσταση φορέα Κ.ΑΛ.Ο δεν συμμετέχουν σε άλλη πρόταση στο πλαίσιο της παρούσας δράσης.

12. Τα μέλη της υπό σύσταση Κοιν.Σ.Επ. δεν συμμετέχουν σε άλλη Κοιν.Σ.Επ. με ίδια δραστηριότητα.

**19. Ερώτηση :** Στις επιλέξιμες δαπάνες αναφέρεται το πλήρες μισθολογικό κόστος υφιστάμενου προσωπικού. Το ερώτημα είναι εάν όταν αναφέρεται υφιστάμενο προσωπικό είναι αυτό που είχε προσληφθεί πριν την προκήρυξη της πρόσκλησης ή πριν την υποβολή της πρότασης; Μπορεί δηλαδή ένα από τα μέλη που έως τώρα εργάζεται εθελοντικά να προσληφθεί σήμερα κανονικά και να χρηματοδοτηθεί η μισθοδοσία του;

**Απάντηση :** Με βάση τα όσα προβλέπονται στην παρούσα δράση: ως υφιστάμενο, λογίζεται το προσωπικό που απασχολείται σε έναν υφιστάμενο φορέα (φορέα που έχει συσταθεί πριν την 29<sup>η</sup>/5/2024) πριν τη δημοσίευση της πρόσκλησης της δράσης. Συνεπώς υφιστάμενο προσωπικό είναι το προσωπικό που έχει προσληφθεί και απασχολείται σε έναν φορέα πριν τις 29/05/2024.

Ένας «υπό σύσταση» φορέας δεν μπορεί να αιτηθεί την κάλυψη δαπανών υφιστάμενου προσωπικού καθώς οι «υπό σύσταση» φορείς είναι όσοι φορείς έχουν ιδρυθεί ή θα ιδρυθούν κατόπιν της προκήρυξης της δράσης (ήτοι 29/05/2024).

Αντίστοιχα ένας υφιστάμενος φορέας δεν δύναται να αιτηθεί ως δαπάνη υφιστάμενου προσωπικού, προσωπικό το οποίο έχει προσληφθεί στον φορέα από τις 29/05/2024 και έπειτα. Το προσωπικό που προσλαμβάνεται από τις 29/05/2024 και έπειτα θεωρείται νέο προσωπικό και προκειμένου να είναι

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»**  
στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 – Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2

επιλέξιμη από τη δράση η μισθοδοσία του θα πρέπει τηρούνται οι σχετικοί όροι της πρόσκλησης της δράσης.

Η εθελοντική εργασία υπόκειται σε περιορισμούς και δεν θεωρείται εξαρτημένη σχέση εργασίας με τον φορέα/επιχείρηση, συνεπώς ένα μέλος του φορέα Κ.ΑΛ.Ο δεν θεωρείται εργαζόμενος του εφόσον η εργασία που προσφέρει είναι εθελοντική.

Εάν λοιπόν το μέλος που εργάζεται εθελοντικά στον φορέα (άρα δεν έχει εξαρτημένη σχέση εργασίας) και πληροί τις λοιπές προϋποθέσεις της δράσης (ο νεοπροσλαμβανόμενος εργαζόμενος πρέπει να είναι άνεργος, εγγεγραμμένος στην ΔΥΠΑ πριν την πρόσληψή του και δε θα πρέπει να έχει προηγούμενη σχέση εργασίας με την επιχείρηση/φορέα Κ.ΑΛ.Ο.) τότε μπορεί να προσληφθεί στον φορέα ως νέο προσωπικό τηρώντας και τις λοιπές απαιτήσεις της πρόσκλησης.

**20. Ερώτηση :** Στην πρόσκληση αναφέρεται: "Το επιλέξιμο ποσό είναι το ελάχιστο νόμιμο συνολικό κόστος μισθοδοσίας που ανάγεται σε δώδεκα (12) ανθρωπομήνες πλήρους μισθωτής απασχόλησης." Το ελάχιστο κόστος μισθοδοσίας συμπεριλαμβάνει τριετίες αν αυτές υπάρχουν καθώς και επιδόματα που δικαιούται ο μισθωτός;

**Απάντηση :** Ως «Ελάχιστο νόμιμο συνολικό κόστος μισθοδοσίας» νοείται το ελάχιστο μισθοδοτικό κόστος σύμφωνα με τα όσα εκάστοτε υποχρεωτικά προβλέπει το ισχύον νομικό πλαίσιο όπως ενδεικτικά είναι: ο κατώτατος μισθός και τυχόν προσαυξήσεις αυτού λόγω τριετιών, επιδομάτων κλπ.

Στο μισθολογικό κόστος του προσωπικού περιλαμβάνονται όλες οι νόμιμες αποδοχές & ασφαλιστικές εισφορές, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις, καθώς και οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τους φορείς του Δημοσίου, εξαιρουμένης της αποζημίωσης απόλυσης και έκτακτες αποδοχές που δεν προβλέπονται στο θεσμικό πλαίσιο του δικαιούχου ή στη σύμβαση εργασίας ή/και καταβάλλονται κατά περίπτωση (ad hoc, bonus).

**21. Ερώτηση :** Σε περίπτωση που κατά την υλοποίηση υφιστάμενος φορέας ΚΑΛΟ δεν καταφέρει να εκδώσει πιστοποιητικό μέλους - αν και κατά την υποβολή είχε επισυνάψει πιστοποιητικό σε ισχύ - τίθεται θέμα απένταξης με το δεδομένο ότι δεν τηρήθηκε η υποχρέωση του φορέα; Τι θα ισχύσει στην περίπτωση των υπό-σύσταση που δεν καταφέρουν να εκδώσουν πιστοποιητικό μέλους κατά την υλοποίηση; Στις ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ (ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ) αναφέρεται μεταξύ άλλων: "Να διαθέτουν πιστοποιητικό μέλους από το Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο." Αναφερόμαστε μόνο στο έτος μετά την υλοποίηση; Δεν μας ενδιαφέρουν τα ενδιάμεσα έτη;

**Απάντηση :** Δικαιούχοι, που δύνανται να τύχουν δημόσιας χρηματοδότησης στο πλαίσιο της παρούσας δράσης είναι Φορείς Κ.ΑΛ.Ο. του άρθρου 3 του Ν.4430/2016 (ΦΕΚ Α 205/31-10-2016). Οι φορείς προφανώς θα πρέπει να λειτουργούν με βάση το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους, ως ισχύει.

Τόσο οι υπό σύσταση, όσο και οι υφιστάμενοι φορείς θα πρέπει να διατηρούν την ιδιότητα του μέλους του Μητρώου καθ' όλη τη διάρκεια υλοποίησης της δράσης συμπεριλαμβανομένων των μακροχρόνιων υποχρεώσεων.

Επιπλέον στο Παράρτημα VIII: ΔΙΚΑΙΟΛΗΓΤΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΒΟΛΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗΣ μεταξύ άλλων ζητείται η προσκόμιση :

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»**  
στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 – Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2

α/α 5 : Πιστοποιητικό εγγραφής στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε ισχύ.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί η μη τήρηση της σχετικής υποχρέωσης (όπως και των λοιπών υποχρεώσεων που ορίζονται στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης) δύναται να οδηγήσει στην ανάκληση της απόφασης ένταξης και στην απένταξη του δικαιούχου από τη Δράση με έντοκη επιστροφή της τυχόν ήδη καταβληθείσας Επιχορήγησης (αφορά περιπτώσεις στις οποίες έχει χορηγηθεί ενδιάμεση καταβολή).

**22. Ερώτηση :** Στις περιπτώσεις φορέων ΚΑΛΟ - πέραν των ΚΟΙΝΣΕΠ και των Συνεταιρισμών Εργαζομένων που υπάρχει ξεκάθαρο πλαίσιο -, θα επιτραπεί σε επιχειρήσεις άλλης μορφής να επιχορηγηθούν χωρίς να καταφέρουν να εκδώσουν πιστοποιητικό μέλους, χωρίς δηλ. να τηρήσουν τον Νόμο καθ' όλη την διάρκεια της υλοποίησης;

**Απάντηση :** Δικαιούχοι, που δύναται να τύχουν δημόσιας χρηματοδότησης στο πλαίσιο της παρούσας δράσης είναι Φορείς Κ.Α.Λ.Ο. του άρθρου 3 του Ν.4430/2016 (ΦΕΚ Α 205/31-10-2016). Οι φορείς προφανώς θα πρέπει να λειτουργούν με βάση το θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία τους, ως ισχύει.

Πράξεις φορέων/δικαιούχων που δεν τηρούν το θεσμικό πλαίσιο και συνεπώς δεν θα καλύπτουν τις προϋποθέσεις που περιγράφονται στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης θα οδηγούνται προς ανάκληση της απόφασης ένταξης και στην απένταξη του δικαιούχου από τη Δράση με έντοκη επιστροφή της τυχόν ήδη καταβληθείσας Επιχορήγησης (αφορά περιπτώσεις στις οποίες έχει χορηγηθεί ενδιάμεση καταβολή).

**23. Ερώτηση :** Ποιες διαχειριστικές χρήσεις πρέπει να συμπληρωθούν ως προς τις ΜΜΕ τόσο στην πλατφόρμα όσο και στις υπεύθυνες δηλώσεις

**Απάντηση :** Σύμφωνα με το σχετικό υπόδειγμα του Παραρτήματος ΙΧ : Υπεύθυνες Δηλώσεις για το Α' Υπόδειγμα Δήλωσης ΜΜΕ συμπληρώνεται το έτος (διαχειριστική χρήση) που προηγείται του έτους υποβολής της αίτησης χρηματοδότησης και για το οποίο έχουν υποβληθεί τα επίσημα φορολογικά έντυπα.

**24. Ερώτηση :** Για τις υφιστάμενες ζητείται βεβαίωση εγγραφής σε ισχύ. Η βεβαίωση εγγραφής εκδίδεται μία φορά, ποια είναι η έννοια της ισχύος αυτής;

**Απάντηση :** Η έννοια της ισχύος προσδιορίζεται στο ότι το σχετικό έντυπο που προσκομίζεται έχει ισχύ κατά την προσκόμιση του, ότι δηλαδή δεν έχει υπάρξει κάποια μεταβολή ή ότι η εγγραφή είναι ενεργή, δηλαδή δεν έχει υπάρξει διαγραφή του φορέα.

Το σχετικό δικαιολογητικό που προσδιορίζεται στον Πίνακα Β του Παραρτήματος ΙΙ : ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ / ΕΝΤΑΞΗΣ είναι :

- Βεβαίωση εγγραφής ή βεβαίωση καταχώρησης τροποποίησης καταστατικού στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, σε ισχύ κατά την ημερομηνία υποβολής.

**25. Ερώτηση :** Ζητείται βεβαίωση καταχώρησης και μεταβολών στο ΓΕΜΗ. Ο αριθμός ΓΕΜΗ δίδεται από το μητρώο απευθείας. Υπάρχει βεβαίωση ΓΕΜΗ που εκδίδεται για τους φορείς ΚΑΛΟ;

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»**  
στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 – Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2

**Απάντηση :** Για τους φορείς που ισχύει η υποχρέωση εγγραφής στο ΓΕΜΗ, ανάλογα με την Νομική Μορφή του Φορέα υπάρχει και η αντίστοιχη αρμόδια υπηρεσία ΓΕΜΗ για την έκδοση των σχετικών πιστοποιητικών ή ισοδύναμων εγγράφων.

**Η Διεύθυνση Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας** είναι αρμόδια για τη τήρηση του Γ.Ε.ΜΗ.:

α) Των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων του ν. 4430/2016 (Α' 205)

β) Των Συνεταιρισμών Εργαζομένων του ν. 4430/2016 (Α' 205)

γ) Των Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης του ν. 2716/1999 (Α' 96).

(<https://gge.mindev.gov.gr/tomeas-emporiou/armodies-ipiresies-gemh/> )

**26. Ερώτηση :** Σε περίπτωση υφιστάμενης επιχείρησης που δεν έχει κλείσει έτος, δεν απαιτείται πιστοποιητικό μέλους. Προσκομίζουμε κάτι αντί αυτού;

**Απάντηση :** Οι υφιστάμενοι φορείς Κ.Α.Λ.Ο καλούνται μεταξύ άλλων να υποβάλλουν (Παράρτημα ΙΙ : ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ / ΕΝΤΑΞΗΣ) :

α/α 8. Πιστοποιητικό μέλους στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κ.Α.Λ.Ο. σε ισχύ κατά το έτος υποβολής ή ισοδύναμο έγγραφο σε περίπτωση που δεν δύναται να εκδοθεί το πιστοποιητικό μέλους (το πιστοποιητικό μέλους αφορά φορείς με λειτουργία πάνω από ένα έτος).

Σε περίπτωση που ο φορέας δεν έχει κλείσει έτος και δεν δύναται να προσκομίσει το σχετικό πιστοποιητικό δύναται να προσκομίσει είτε ισοδύναμο έγγραφο (απάντηση του Μητρώου για το λόγο που δεν δύναται να προσκομιστεί το σχετικό πιστοποιητικό) είτε να αποδειχθεί από την βεβαίωση εγγραφής του φορέα στο Μητρώο.

**27. Ερώτηση :** Στην πρόσκληση αναφέρεται: Στις περιπτώσεις που λόγω της φύσης του αντικειμένου εργασίας δεν απαιτείται σταθερός επαγγελματικός χώρος, δίνεται η δυνατότητα χρήσης hub ή επιχειρηματικής θερμοκοιτίδας. Τι χαρακτηριστικά πρέπει να έχει το συγκεκριμένο Hub ή επιχειρηματική θερμοκοιτίδα για να μπορεί να λειτουργήσει ως τέτοιο. Απαιτείται να έχει κάποια ειδική άδεια για να είναι επιλέξιμος ο χώρος;

**Απάντηση :** Σε περιπτώσεις που χρησιμοποιηθεί η δυνατότητα χρήσης hub ή επιχειρηματικής θερμοκοιτίδας θα πρέπει να τεκμηριώνεται επαρκώς από τον δυνητικό δικαιούχο ότι για τη φύση του αντικειμένου εργασίας δεν απαιτείται σταθερός επαγγελματικός χώρος. Ο σχετικός χώρος θα πρέπει να έχει όλες τις νόμιμες αδειοδοτήσεις σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο όπως ισχύει και ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει κατά τις πιστοποιήσεις να αποδεικνύει ότι η έδρα του βρίσκεται στο σχετικό χώρο (ενδεικτικά : συμφωνητικό μίσθωσης/χρήσης, δικαιολογητικά νομιμότητας hub ή θερμοκοιτίδας κ.λπ) . Επιπλέον εφόσον ο σχετικός χώρος χρησιμοποιηθεί ως έδρα της επιχείρησης θα πρέπει να πληροί τις απαιτήσεις της πρόσκλησης της δράσης (π.χ. προσβασιμότητα Ατόμων με Αναπηρίες).

Σε κάθε περίπτωση στα πλαίσια της υλοποίησης θα διενεργηθούν οι απαραίτητοι έλεγχοι από την ΕΥΔ και τον ΕΦ όπου μπορούν να ζητήσουν «Πρόσθετα λοιπά απαραίτητα δικαιολογητικά για τον έλεγχο στις αντίστοιχες επιστολές ενημέρωσης ελέγχου» προκειμένου να διαπιστωθεί η τήρηση των όρων της Πρόσκλησης και της Απόφασης Ένταξης και η αντιμετώπιση πιθανής απάτης σε βάρος του ενωσιακού προϋπολογισμού.

**Συχνές Ερωτήσεις – Απαντήσεις για τη Δράση 4.1.2 – «Ενίσχυση Κοινωνικών Επιχειρήσεων»**  
στο πλαίσιο του Προγράμματος «ΚΡΗΤΗ» 2021-2027 – Κωδ. Πρόκλησης: CRETE\_4.1.2

**28. Ερώτηση :** Στην πρόσκληση αναφέρεται: Για Ατομικές Επιχειρήσεις: Βεβαίωση έναρξης επιτηδεύματος καθώς και όλες τις τυχόν μεταβολές (πρόσφατη εκτύπωση από το <http://www.gsis.gr>). Μας αρκεί πρόσφατη εκτύπωση από το <http://www.gsis.gr>;

**Απάντηση :** Εφόσον υποβληθεί πρόσφατη (κατόπιν της δημοσίευσης της πρόσκλησης της δράσης) αναλυτική εκτύπωση Στοιχείων Μητρώου – Επιχείρησης από το <http://www.gsis.gr> το δικαιολογητικό είναι αποδεκτό.

**29. Ερώτηση :** Στην αναλυτική πρόσκληση της δράσης προβλέπεται «η δημιουργία μίας νέας θέσης εργασίας που να αντιστοιχεί σε δεκαοχτώ (18) ανθρωπομήνες πλήρους απασχόλησης μισθωτής εργασίας» ως τυπική προϋπόθεση ενώ στα αξιολογούμενα κριτήρια ο δυνητικός δικαιούχος δύναται να δεσμευθεί και για τη δημιουργία πρόσθετης (πέραν της υποχρεωτικής μίας) θέσης απασχόλησης (για διάστημα τουλάχιστον 18 μηνών) προκειμένου να λάβει τη σχετική βαθμολογία. Η ερώτηση μας είναι εάν υπάρχει, τόσο για την τυπική προϋπόθεση όσο και για το αξιολογούμενο κριτήριο (πρόσθετης θέσης), συγκεκριμένο χρονικό διάστημα στο οποίο θα πρέπει να γίνει/ουν η σχετική πρόσληψη/εις των νέων εργαζομένων;

**Απάντηση :** Δεν υπάρχει συγκεκριμένη προϋπόθεση ως προς τον χρόνο της πρόσληψης του/των εργαζόμενου/εργαζομένων για την κάλυψη τόσο της τυπικής προϋπόθεσης όσο και του βαθμολογούμενου κριτηρίου (εφόσον έχει επιλεγεί η σχετική δέσμευση από τον δυνητικό δικαιούχο) αρκεί να είναι εντός του διαστήματος υλοποίησης της δράσης τόσο η πρόσληψη όσο και η ολοκλήρωση της κάλυψης των δεκαοχτώ (18) μηνών.

Δεδομένου ότι :

- ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών ορίζεται η ημερομηνία προκήρυξης της Δράσης,
- η μέγιστη διάρκεια ολοκλήρωσης του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου του επενδυτικού σχεδίου δε μπορεί να υπερβαίνει τους είκοσι τέσσερις (24) μήνες, από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης,
- παράταση χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου μπορεί να δοθεί μετά από αξιολόγηση τεκμηριωμένου αιτήματος, που υποβάλλεται στον ΕΦ/ΕΥΔ σε διάστημα τουλάχιστον δύο (2) μηνών πριν τη λήξη του φυσικού αντικείμενου της πράξης. Το αίτημα αξιολογείται και εγκρίνεται από τον ΕΦ/ΕΥΔ. Σημειώνεται ότι η παράταση της διάρκειας υλοποίησης των πράξεων δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι (6) μήνες, και σε κάθε περίπτωση όχι μετά την 31/12/2029,

συστήνεται στους δυνητικούς δικαιούχους, για την ομαλή υλοποίηση των πράξεων τους, να προχωρήσουν στις σχετικές προσλήψεις εντός του πρώτου εξαμήνου από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Έγκρισης Αποτελεσμάτων Αξιολόγησης.